

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 33 van bijlage 9 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vastlegging van de procedure voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor lokale dienstencentra, centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf of woonzorgcentra, en tot bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen, wat betreft het verplaatsen van de activiteiten van een woonzorgcentrum en een centrum voor kortverblijf type 1
  - Principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering geeft met dit besluit uitvoering aan de mogelijkheid vervat in artikel 52, §1, eerste lid van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 voor wat betreft de procedures voor het verlenen van voorafgaande vergunningen met betrekking tot het verplaatsen tussen verschillende gemeenten van de erkende of geplande capaciteit van een woonzorgcentrum of een centrum voor kortverblijf type 1.

Het ontwerp legt hiervoor de voorwaarden en de te volgen procedure vast en voegt in het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2020 hiervoor de vereiste bepalingen in. Tegelijkertijd worden via dit ontwerpbesluit de overgangsbepalingen voor de aangemelde centra voor herstelverblijf zoals vervat in artikel 31 tot en met 33 van de bijlage 9 bij het stambesluit van 28 juni 2019 afgestemd op de mogelijkheden vervat in het ontwerpbesluit.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Beleidsveld: planning woonzorgvoorzieningen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/245 van 24 juni 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 werden de thuiszorg en de ouderenzorg samengebracht in één overkoepelend begrip 'woonzorg', met als doelstellingen zorg op maat te bieden, een kwaliteitsvol zorgcontinuüm te creëren, en de samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg en residentiële zorg te vergemakkelijken en aan te moedigen. De ambitie was om de kwaliteit van wonen en zorg te verhogen door passend in te spelen op de individuele fysieke en psychische noden van de zorgvrager, met voldoende aandacht voor sociale inclusie en het welbehagen van de zorgbehoevende persoon.

Dit decreet werd o.a. uitgevoerd door drie uitvoeringsbesluiten:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gingen met de zesde staatshervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van de Vlaamse woonzorgvoorzieningen. Na 10 jaar was het woonzorgdecreet dan ook aan een actualisering toe. Deze actualisering kreeg vorm in het decreet betreffende de woonzorg, goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 6 februari 2019 en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 15 februari 2019. Dit nieuwe Woonzorgdecreet trad in werking op 1 januari 2020.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vastlegging van de procedure voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor lokale dienstencentra, centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf of woonzorgcentra, en tot bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen werd uitvoering gegeven aan

artikel 51, § 1, artikel 52, §1, eerste en tweede lid, en artikel 54 van dit decreet, voor wat betreft de procedures voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor de vermelde woonzorgvoorzieningen en de bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen. Dit besluit trad in werking op 1 januari 2021.

Dit besluit vervangt met ingang van 1 januari 2021 het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen dat uitgevaardigd was op basis van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Artikels 9, 10, 11, 12 en 13 in voornoemd besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 regelen de procedure voor het verkrijgen van een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning van woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen opneemt. Deze procedure regelt specifiek de mogelijkheid voor een initiatiefnemer om de inplantingsplaats van erkende woongelegenheden of van in het kader van de omzettingsskalender geplande woongelegenheden van een woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning te wijzigen naar de inplantingsplaats van een ander woonzorgcentrum of van andere woonzorgcentra (met al dan niet een bijkomende erkenning) van dezelfde initiatiefnemer, mits het naleven van de opgenomen voorwaarden.

Dit besluit laat momenteel bij gebrek aan een overeenkomstig juridisch kader echter niet toe dat dezelfde werkwijze gehanteerd wordt voor de basiserkenning als woonzorgcentrum, of bij uitbreiding van de erkenning als centrum voor kortverblijf type 1. Momenteel is het enkel mogelijk om de erkende of geplande capaciteit van een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf type 1 van dezelfde initiatiefnemer binnen een zelfde gemeente te herschikken. Het is momenteel echter niet mogelijk om erkende of geplande capaciteit woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf type 1 van dezelfde initiatiefnemer over de gemeentegrenzen heen te herschikken.

Gezien er voorlopig de komende jaren geen perspectief is op bijkomende capaciteit (met uitzondering van de verleende erkennings- en omzettingsskalender) lijkt het opportuun dat initiatiefnemers de komende jaren wel de kans krijgen om erkende of geplande capaciteit van een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf type 1 te herschikken binnen éénzelfde werkingsgebied, weliswaar onder duidelijk bepaalde voorwaarden en naargelang de verschillende lokale noden in het werkingsgebied.

Bij het uitwerken van deze ontwerpregelgeving werden volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een dergelijke herschikking is enkel mogelijk voor erkende of geplande capaciteit van een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf type 1 van eenzelfde initiatiefnemer (rechtspersoon). Er wordt hierbij bewust gekozen om dit niet mogelijk te maken voor verschillende rechtspersonen, ten einde het verhandelen van door de overheid vergunde en erkende eenheden onmogelijk te maken;
- het basisgegeven dat eenheden vergund worden op basis van lokale demografische noden zoals bepaald door de gemeentelijke programmacijfers blijft behouden;
- het voorliggend ontwerp creëert hiernaast de specifieke mogelijkheid voor bepaalde initiatiefnemers om historische ontstane of gegroeide scheeftrekkingen van de invulling van de programmatie recht te zetten, ten einde het aanbod in de betrokken gemeenten beter af te stemmen op de lokale noden. Immers, zowel bij de inschaling in 1985 van de bestaande rusthuizen in de eerste op basis van het Ouderendecreet van 1985 uitgevaardigde programmatie als bij de latere wetswijzigingen (bv. de omvorming van ziekenhuis-RVT's tot woonzorgcentra met een bijkomende erkenning), zijn situaties ontstaan waarbij het aanbod in bepaalde gemeenten het programmacijfer sterk overstijgt en dit zelfs ondanks de jaarlijkse stijgingen van het programmacijfer, terwijl er in de aangrenzende gemeenten geen

bijkomend aanbod kon gerealiseerd worden door het regionale overaanbod en dit ondanks het gegeven dat er nog ruimte is binnen het programmacijfer voor de desbetreffende gemeente;

- bij het toekennen van een voorafgaande vergunning moet in de gemeente waar eenheden verdwijnen een minimaal erkend en gepland aanbod gegarandeerd blijven ten einde in voldoende mate aan de lokale behoeften te voldoen;
- bij het toekennen van een voorafgaande vergunning mag er in de gemeente naar waar eenheden herschikt worden geen overaanbod ontstaan.

Het voorliggend ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering (OBVR) geeft hiertoe uitvoering aan de mogelijkheid vervat in artikel 52, §1, eerste lid van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 dat een initiatiefnemer van een centrum voor kortverblijf of een woonzorgcentrum zijn activiteiten kan verplaatsen mits het aanvragen en bekomen van een voorafgaande vergunning. Het ontwerp legt hiervoor de voorwaarden en de te volgen procedure vast en voegt in het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2020 hiervoor de noodzakelijke bepalingen in.

Deze regelgeving wordt geëvalueerd in functie van het toekomstige vergunningsbeleid en de capaciteitsuitbreiding van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Tegelijkertijd wordt via dit ontwerpbesluit de overgangsbepaling voor de aangemelde centra voor herstellverblijf, zoals vervat in artikel 33 van de bijlage 9 bij het stambesluit van 28 juni 2019, aangepast.

Deze bepaling stelt nu dat de centra voor herstellverblijf met een huisvestingscapaciteit kleiner dan 30 verblijfseenheden en die op 31 december 2019 aangemeld zijn, wanneer zij zich bevinden in een zelfde gemeente of aangrenzende gemeenten, samengevoegd kunnen worden tot een centrum voor herstellverblijf van minstens 30 verblijfseenheden en dit op één locatie. Dit centrum kan dan ten laatste op 31 december 2025 erkend worden.

Hierbij wordt de zinsnede “een zelfde gemeente of aangrenzende gemeenten” vervangen door de zinsnede “een zelfde gemeente, verschillende gemeenten in een zelfde eerstelijnszone, of verschillende gemeenten gelegen in twee aangrenzende eerstelijnszones”. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor een initiatiefnemer die in dezelfde geografische omschrijving over meerdere woonzorgcentra met een gedeelte aangemeld herstellverblijf beschikt om beide opties - het verschuiven van entiteiten woonzorgcentrum of kortverblijf en het samenvoegen van gedeelten aangemeld herstellverblijf - te combineren zonder dat het nodig is om bijkomende infrastructuur te realiseren of om bestaande infrastructuur leeg te moeten laten staan.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 brengt de overgangsbepaling voor de aangemelde centra voor herstellverblijf, zoals vervat in artikel 33 van de bijlage 9 bij het stambesluit van 28 juni 2019, in overeenstemming met de mogelijkheden vervat in het ontwerpbesluit, wat de geografische omschrijving betreft. Hierdoor is het mogelijk om de mogelijkheden vervat in het OBVR met betrekking tot herschikken van erkende of geplande eenheden van een woonzorgcentrum of een centrum voor kortverblijf type 1 met de uitgevaardigde overgangsmaatregelen voor de aangemelde centra voor herstellverblijf te combineren.

Tevens wordt in artikel 33 een tweede lid toegevoegd dat de definitie van een eerstelijnszone bevat.

Er wordt tenslotte aan artikel 33 een derde lid toegevoegd dat bepaalt dat het centrum voor herstellverblijf dat ontstaat door de toepassing van het eerste lid van rechtswege in de programmatie past. Deze bepaling staat reeds vermeld in de overgangsbepalingen voor aangemelde centra voor herstellverblijf vervat in artikel 31 en 32 van de bijlage 9 bij het stambesluit van 28 juni 2019 en was vergeten in artikel 33 van dezelfde bijlage.

Artikel 2 voegt aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 de definitie van “zorgraad” toe, zoals vermeld in artikel 9 van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders.

Artikel 3 voegt in hetzelfde besluit een artikel 2/1 in, dat bepaalt dat de aanvraag van een voorafgaande vergunning aangetekend of op digitale wijze aan het agentschap bezorgd wordt door de initiatiefnemer die zijn activiteiten wil verplaatsen door de erkende of geplande capaciteit van een woonzorgcentrum in een bepaalde gemeente volledig of gedeeltelijk te verplaatsen naar een erkend of gepland woonzorgcentrum in een andere gemeente, of door de erkende of geplande capaciteit van een centrum voor kortverblijf type 1 in een bepaalde gemeente volledig of gedeeltelijk te verplaatsen naar een erkend of gepland centrum voor kortverblijf type 1 in een andere gemeente.

Artikel 4 vervangt in artikel 3, eerste lid, van hetzelfde besluit de woorden “Een aanvraag van een voorafgaande vergunning is ontvankelijk” door de zinsnede “Een aanvraag van een voorafgaande vergunning als vermeld in artikel 2 is ontvankelijk”. De bepalingen vervat in artikel 3 zijn immers enkel geldig voor de andere aanvragen van een voorafgaande vergunning zoals bepaald in artikel 2.

Artikel 5 voegt in hetzelfde besluit een artikel 3/1 in, dat de samenstelling van het aanvraagdossier omschrijft. Belangrijk hierin is het gegeven dat de aanvraag een toelichting moet bevatten, waarin de impact geduid wordt van de geplande verplaatsing op de werking van het bestaande en geplande aanbod en de beschikbaarheid van een evenwichtig en gevarieerd aanbod aan woonzorgvoorzieningen in desbetreffende gemeenten, en de wijze waarop de geplande verplaatsing inspeelt op de noden van de betrokken gemeenten en eerstelijnszone of eerstelijnszones en waarbij wordt aangesloten op lokale beleidsintenties. Deze toelichting moet ook ter kennis gebracht worden aan de betrokken gemeenten en zorgraad van de betrokken eerstelijnszone of in voorkomend geval de zorgraden van de betrokken eerstelijnszones.

In §2 van het toegevoegde artikel 3/1 worden tevens de voorwaarden bepaald waaronder een dergelijke aanvraag voorafgaande vergunning enkel kan gehonoreerd worden:

1° de betrokken woonzorgcentra of centra voor kortverblijf type 1 worden uitgebaat door dezelfde rechtspersoon;

2° het verplaatsen is alleen mogelijk tussen gemeenten die in dezelfde eerstelijnszone of tussen verschillende gemeenten die in twee aangrenzende eerstelijnszone liggen;

3° in het jaar waarin de voorafgaande vergunning wordt aangevraagd blijft de invulling van het programmacijfer voor de woonzorgcentra of de centra voor kortverblijf type 1 in de gemeente waar het aantal erkende of geplande woongelegenheden of verblijfseenheden verminderd wordt, behouden op 90%;

4° in het jaar waarin de voorafgaande vergunning wordt aangevraagd mag na de verplaatsing de invulling van het programmacijfer voor de woonzorgcentra of de centra voor kortverblijf type 1 in de gemeente waar het aantal erkende of geplande woongelegenheden of verblijfseenheden verhoogd wordt, niet meer dan 100% bedragen.

Gezien de in 2015 ingevoerde vergunningsstop voor bijkomende capaciteit woonzorgcentrum of centrum kortverblijf type 1 wordt voor de toepassing van punt 3° tot en met 31 december 2025 de

vermelde toetsing gedaan aan het programmacijfer voor de woonzorgcentra of de centra voor kortverblijf type 1 bepaald voor het jaar 2015.

Artikel 6 brengt in artikel 5 van hetzelfde besluit volgende wijzigingen aan:

- het vierde lid (definitie van zorgraad) wordt opgeheven;
- er wordt een paragraaf 4 toegevoegd die bepaalt dat woonzorgcentra of centra voor kortverblijf type 1 die hun activiteiten hebben verplaatst conform de ingevoegde artikelen 2/1. en 3/1. gedurende twee jaar na het verlenen van de voorafgaande vergunning niet in aanmerking komen voor de toekenning van een voorafgaande vergunning die een verdere invulling van het programmacijfer als voorwerp heeft. Deze bepaling moet voorkomen dat voorzieningen hun capaciteit eerst afbouwen vanuit een aanpassing van hun aanbod aan de lokale noden, waarna ze opnieuw bijkomende capaciteit vanuit de programmatie verwerven om hun aanbod weer op te trekken tot op het niveau van voor de vorige verschuiving.

Artikel 7 brengt de verwijzing in artikel 9 in overeenstemming met de door dit besluit toegevoegde bepalingen.

Artikel 8 legt de inwerkingtreding van het besluit vast op 1 oktober 2022

Artikel 9 belast de minister bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen bijkomende weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De financiering van de betrokken woonzorgvoorzieningen gebeurt op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (voor woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf type 1 bij een woonzorgcentrum).

In dit verband kan verwezen worden naar de informatie vervat in de rubriek “weerslag op de begroting van de Vlaamse gemeenschap” in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 (VR 2019 2202 DOC.0237-1BIS).

Net zoals dit nu reeds het geval is bij verschuivingen van erkende capaciteit tussen woonzorgcentra of centra voor kortverblijf binnen een gemeente, zal na het bekomen van de vereiste voorafgaande vergunning op basis van dit besluit bij de effectieve verschuiving van erkende capaciteit tussen woonzorgcentra of centra voor kortverblijf over de gemeentegrenzen, dit opgevangen worden binnen de jaarlijks toegekende begrotingskredieten. Voor de afstaande voorziening betekent dit een minderuitgave, terwijl dit voor de ontvangen voorziening een meeruitgave zal betekenen.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 14 juni 2022. In dit advies wordt gesteld dat met toepassing van artikel 31 §2 van het BVR VCO voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist is

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet, noch op de werkingsuitgaven, noch op de investeringen en schulden, noch op de ontvangsten.

Er is dus geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt niet voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gegeven dat het ontwerp van besluit geen strategisch belang heeft.

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vastlegging van de procedure voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor lokale dienstencentra, centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf of woonzorgcentra, en tot bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen, met betrekking tot het verplaatsen van de activiteiten van een woonzorgcentrum en een centrum voor kortverblijf type 1, en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen.

Na verwerking van het advies van de Raad van State zal het ontwerp van besluit geagendeerd worden voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vastlegging van de procedure voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor lokale dienstencentra, centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf of woonzorgcentra, en tot bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen, met betrekking tot het verplaatsen van de activiteiten van een woonzorgcentrum en een centrum voor kortverblijf type 1, en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS